

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

22 בינואר 2018

1193

ו' בשבט התשע"ח

עמוד

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 30 והוראות שעה), התשע"ח – 2018 308

**הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 30 והוראות שעה),
התשע"ח-2018**

תיקון סעיף 12א1. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 12א – (1) בסעיף קטן (ג) –

ד ב ר י ה ס ב ר

השוהים הבלתי חוקיים עם ישראל, דרכי הכניסה אליה ויכולת ההיטמעות שלהם באוכלוסייה, הם מהווים יעד אטרקטיבי לגיוס ולהפעלה של גורמי טרור ואמצעי נוח לקידום פעילות טרור, ובשנים האחרונות ניכרת מעורבותם במעשי טרור, באופן ישיר או עקיף.

עבירת ההסעה הקבועה בסעיף 12א(ג) לחוק קבועה כהוראת שעה זה למעלה מ־20 שנים, והיא מוארכת מעת לעת. הוראת השעה צפויה לפקוע ביום ט"ו בניסן התשע"ח (31 במרס 2018). מאחר שהמצב הביטחוני שהביא לחקיקתה של הוראת השעה עומד בעינו ולא נראה שינוי בעתיד הקרוב, מוצע להפוך את ההוראה להוראת קבע.

עוד מוצע לשנות את מדרג הענישה לעבירת ההסעה שלא כדין לפי סעיף קטן (ג)1(א) התואם את חומרת העבירה, נסיבותיה והיקף ביצועה, וכן לחייב הטלת קנסות מזעריים למי שעבר את עבירת ההסעה בנסיבות מחמירות (סעיף קטן (ג)1(א)) או באופן שיטתי ומאורגן (סעיף קטן (ג)66), תוך הבחנה לעניין גובה הקנס בין יחיד המבצע את העבירה לבין תאגיד, והכול במטרה להרתיע את מבצעי העבירה וליצור מדרג ענישה הולם.

מוצע לקבוע לגבי עבירות לפי סעיפים קטנים (ג)1(ג) או (ג)66 הוראות לעניין שלילה מינהלית של רישיון נהיגה לתקופות ההולמות את חומרת העבירה, וכן לקבוע הוראות לעניין חילוט רכב שנעברה בו עבירת הסעה, ולהסדיר גם מצבים שבהם לא ניתן לחלט את הרכב שבאמצעותו בוצעה העבירה בשל כך שעובר העבירה אינו הבעלים של הרכב או המחזיק בו דרך קבע.

נוסף על כך מוצעים תיקונים לגבי עבירות הלנה והעסקה שלא כדין הקבועות בסימן ה' שבפרק שלישי לחוק, כמפורט להלן:

- (1) מוצע להאריך את תוקפן של הוראות השעה בעניין קנסות החובה המזעריים שנקבעו בתיקון 26, ב־3 שנים נוספות, היינו עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021);
- (2) מוצע לקבוע מנגנון המאפשר לדרוש במסגרת צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי שניתן לפי סעיפים 42ב או 5212 לחוק, ערובה להבטחת קיום תנאי הצו. במקרה שבו נדרשה בצו ערובה כאמור יהיה ניתן להשיג במסגרת השגה על הצו, גם על גובה הערובה וסבירות תנאיה.

בלתי במדינת ישראל קיימת תופעה של כניסה ושהייה של זרים בלא היתר כדין (להלן – שוהים בלתי חוקיים), בהיקף ובממדים רחבים. לעצם שהייתם של שוהים בלתי חוקיים בישראל השלכות ביטחוניות, כלכליות וחברתיות.

כחלק מן המאבק בתופעה זו נקבעו בסימנים ג' ו'ה' שבפרק שלישי לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – החוק), עבירות העוסקות בהסעה, הלנה והעסקה של שוהים בלתי חוקיים. אחת הדרכים לתקיפת תופעת השוהים הבלתי חוקיים היא ביצוע פעולות אכיפה נגד אלה המסייעים לשוהים הבלתי חוקיים – מסייעים, מלינים או מעסיקים אותם, ומקלים בכך על כניסתם לתחומי ישראל ועל היטמעותם בה.

בעקבות גידול שחל בשנים האחרונות במספר הפלסטינים השוהים בתחומי מדינת ישראל באופן בלתי חוקי ועל רקע ההחמרה במצב הביטחוני ומעורבותם של השוהים הבלתי חוקיים בפעילות טרור נגד אזרחי ישראל, תוקן החוק בחוק הכניסה לישראל (תיקון 26), התשע"ו-2016 (פורסם בס"ח התשע"ו, עמ' 630) (להלן – תיקון 26).

תיקון 26 התמקד בתופעת המסייעים לביצוע העבירה בדרג על המעסיקים והמלינים, ונועד לפגוע, בין השאר בתמריץ הכלכלי לביצוע עבירות אלה. במסגרת התיקון נקבעו עונשים מחמירים לעבירות ההעסקה וההלנה כשהן נעברות בנסיבות מחמירות, נקבעו קנסות מזעריים כחובה, ומפקדי המחוזות במטרה הוסמכו להוציא צווי הגבלת שימוש למקומות שבהם בוצעו עבירות כאמור.

התיקון המוצע בהצעת חוק זו מתמקד בעבירות ההסעה שלא כדין שבסימן ג' בפרק שלישי לחוק, ונועד להתאימן למדרגי הענישה, למטרות ולעקרונות הכלליים שנקבעו בתיקון 26, וכן להוסיף כלים אחרים, חלקם מינהליים, למאבק בתופעה, הכול כפי שיפורט להלן.

המציאות הביטחונית והחברתית בישראל מלמדת כי עבירות ההסעה שלא כדין הן עבירות נפוצות אשר מבצעהיהן מעדיפים את טובתם הכלכלית על פני ביטחון הציבור ובכך מסכנים אותו. יתר על כן, תופעת הסיוע לשוהים הבלתי חוקיים בתחום ההסעה, השתכללה מאוד. לצד מסייעים בודדים יש כיום ארגוני הסעות שמטרתם לאפשר כניסה לישראל של שוהים בלתי חוקיים ואשר התמריץ העיקרי לפעילותם הוא כלכלי. עקב היכרות

¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 280; התשע"ח, עמ' 62.

(א) בפסקה (1), המילים "הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד יום ט"ו בניסן התשע"ח (31 במרס 2018)" – יימחקו;

(ב) בפסקה (א1) –

(1) במקום הרישה יבוא "נעברה עבירה לפי פסקה (1) באחת מההנסיבות המפורטות להלן, דינו של עובר העבירה – מאסר ארבע שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין";

(2) בפסקת משנה (א), אחרי "התקנת מיתקן" יבוא "או נעשתה פעולה אחרת, והכול";

(3) בפסקת משנה (ב), במקום "שישה" יבוא "שלושה" ובסופה יבוא "שאינם בני משפחתו של המסיע; לעניין זה, "בן משפחה", של המסיע – הורה, ילדו, אחיו או אחותו";

(4) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ד) הסעת התושב הזר נעשתה במטרה להעסיקו";

(ג) אחרי פסקה (2) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

התושב הזר השוהה בישראל שלא כדין, ומעידה בכך על תכנון מראש. ניסיון העבר מוכיח כי נעשות פעולות שונות במטרה להסתיר את התושבים הזרים, שחלקן מסכנות חיי אדם (למשל הסעה בתא מטען) (לפסקת משנה (ב)(2)).

מוצע לשנות את הנסיבה המחמירה ולפיה הסעת שישה תושבים זרים או יותר ברכב תיחשב להסעה בנסיבות מחמירות, ולקבוע כי הסעת שלושה תושבים זרים או יותר תיחשב לנסיבה מחמירה. חומרת המעשה נגזרת בין השאר, מכמות הנוסעים וממידת הסיכון הנשקפת מהסעתם. באמצעות המרד של כמות הנוסעים, הסעת שלושה תושבים זרים או יותר אינה דומה להסעת תושב זר אחד, והיא עשויה להצביע גם על התמורה שהתקבלה או צריכה היתה להתקבל מההסעה. עוד מוצע להחריג הסעת בן משפחה מקרבה ראשונה (הורה, ילדו, אחיו או אחותו של המסיע) ממקרי החומרה היתרה (לפסקת משנה (ב)(3)).

מוצע להוסיף נסיבה מחמירה של הסעת תושב זר במטרה להעסיקו. זאת, כדי להתאים את הנסיבות להסדר שנקבע במסגרת תיקון 26 לגבי עבירות העסקה והלנה (סעיף 12(א)(3) לחוק)). בחלק מהמקרים, עבירת ההסעה נועדה למטרות העסקה אך אינה מבשילה לכדי ניסיון העסקה, או עבירה מוגמרת. מקרים אלה מעידים על תכנון מוקדם, היערכות וביצוע, המצדיקים, במכלול הנסיבות, החמרה של הענישה. מעשהו של מי שהכניס תושבים זרים לשטחי מדינת ישראל והסיעם במטרה להעסיקם – מצדיק החמרה בעונש, גם אם מעשיו טרם בשלו לכדי ניסיון העסקה או העסקה שלא כדין (לפסקת משנה (ב)(4)).

לפסקת משנה (ג): מוצע להוסיף בסעיף קטן (ג) פסקה (3) המחמירה את עונשו של תאגיד המבצע עבירת הסעה לפי פסקה (1) או הסעה בנסיבות מחמירות לפי פסקה (א1).

עוד מוצע לתקן את ההוראות לעניין סמכויות הפיקוח והאכיפה הקבועות בסימן ב' בפרק רביעי לחוק, ובין השאר לאפשר לשוטרים ולפקחים, לשם פיקוח על ביצוע הוראות החוק, להיכנס למקומות שאינם מקומות מגורים לשם בדיקת מסמכים ולאיתור שוהים בלתי חוקיים ומעסיקים, גם בלא חשד כלשהו.

סעיף 1 תיקון סעיף 12א

לפסקה (1)

לפסקת משנה (א): מוצע לתקן את פסקה (1) של סעיף קטן (ג) בסעיף 12א לחוק, ולהפוך את עבירת ההסעה של שוהה בלתי חוקי הקבועה בו, מהוראת שעה המוארכת מעת לעת, לעבירה קבועה.

לפסקת משנה (ב): מוצע לתקן את פסקה (א1) של סעיף קטן (ג) בסעיף 12א לחוק, ולקבוע את עבירת ההסעה של שוהה בלתי חוקי הנעברת בנסיבות מחמירות, כעבירת פשע שהעונש המרבי שניתן להטיל בשלה הוא 4 שנות מאסר (במקום 3 שנות מאסר קבוע היום), או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז–1977 (להלן – חוק העונשין) (במקום קנס פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) קבוע היום) (לפסקת משנה (ב)(1)).

התפיסה העומדת בבסיס התיקון המוצע מעגנת את קביעת בית המשפט העליון ברע"פ 3674/04 מוחמד אבו סאלם ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם באתר הרשות השופטת), המבחינה בין פעולה עסקית לפעולה אקראית. אבחנה זו הולמת קביעת נסיבות מחמירות ביחס להסעה מאורגנת או שיטתית.

עוד מוצע להבהיר את הנסיבה המחמירה שעניינה שינוי ברכב ולהוסיף, לצד הוספת תוספת או התקנת מיתקן, כל פעולה אחרת ובלבד שנעשתה במטרה להסתיר את

3) (א) נעברה עבירה לפי פסקה (1) בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי פסקה (א1) בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

(4) (א) קנס המוטל לפי פסקה (א1) לא יפחת מהסכום המפורט להלן, לפי העניין, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש:

(1) קנס המוטל על יחיד – 10,000 שקלים חדשים;

(2) קנס המוטל על תאגיד – 40,000 שקלים חדשים.

(ב) הוראות פסקת משנה (א) יעמדו בתוקפן עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021);

(2) בסעיף קטן (4ג) –

(א) האמור בו יסומן כפסקה (2), ובה, במקום "סעיפים קטנים (ג) או (5ג)" יבוא "הסעיפים הקטנים המפורטים להלן" ובמקום הסיפה החל במילים "לתקופה" יבוא "לתקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין עבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (5ג) – לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים;

(2) לעניין עבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (א1) או (6ג) – לתקופה שלא תעלה על שנתיים;

(ב) לפני פסקה (2) יבוא:

(1) (א) היה לשוטר יסוד סביר לחשד כי נעברה עבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (6ג), רשאי הוא לדרוש מהמסיע להילוות אליו אל קצין משטרה או ליטול ממנו את רישיון הנהיגה שלו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

לפסקת משנה (א): סעיף 12א(4ג) קובע כי "בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (5ג) רשאי להורות על פסילת הנידון מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים".

מוצע ליצור אבחנה בסמכות הקבועה בסעיף, בהתאם לחומרת העבירה, בין עבירת ההסעה ה"רגילה" (סעיף קטן (ג)1) או העבירה של מתן רשות לתושב זר לנהוג ברכב הרשום בישראל (סעיף קטן (5ג)) – שלגביהן רשאי בית המשפט לפסול את רישיון הנהיגה של הנידון לתקופה מקסימלית של שישה חודשים, לבין עבירת ההסעה בנסיבות מחמירות (סעיף קטן(ג)1א)) או ניהול או ארגון שירותי הסעה (סעיף קטן (6ג)) – שלגביהן יהיה רשאי בית המשפט לפסול את רישיון הנהיגה של הנידון לתקופה מקסימלית של שנתיים.

לפסקת משנה (ב): מוצע להחיל את ההסדר הקבוע בסעיפים 47 עד 50 לפקודת התעבורה לעניין שלילת מינהלית של רישיון הנהיגה, בשינויים המחויבים בשינויים הקבועים

מוצע לקבוע כי כאשר נעברה עבירת הסעה רגילה לפי סעיף קטן (ג)1) על ידי תאגיד, יהיה דינו כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה. בהתאמה, מוצע לקבוע כי כאשר נעברה עבירת הסעה בנסיבות מחמירות על ידי תאגיד, יהיה דינו כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

עוד מוצע להוסיף בסעיף קטן (ג) פסקה (4) הקובעת קנסות חובה מועריים ליחיד או לתאגיד המבצע את עבירת ההסעה בנסיבות מחמירות. הוראה זו מוצעת כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, בהמשך למגמה שנקבעה בתיקון 26 לעניין עבירות הלנה והעסקה, לשם יצירת הסדרה חקיקתית אחידה. אף שהקנס הקבוע בצדה של העבירה אינו נמוך, ניסיון החיים מלמד כי בפועל נוהגים בתי המשפט להטיל קנסות נמוכים או להמירם בהתחייבות להימנע מעבירה – ואלה אינם מרתיעים מביצוע עבירות חוזרות.

בית המשפט יהיה רשאי לסטות מהקנס המזערי מטעמים מיוחדים שיירשמו בגזר הדין.

(ב) הוראות סעיפים 47(ג) עד 50 לפקודת התעבורה²; יחולו לעניין פסקת משנה (א), בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 47 לפקודת התעבורה –

(א) במקום סעיף קטן (ה) יקראו:

"(ה) יהיה לקצין משטרה יסוד להניח כי יוגש כתב אישום בעבירה כאמור בפסקת משנה (א), ינהג כלהלן, לפי העניין:

(1) בעבירה לפי סעיף קטן (ג)1 – רשאי הוא לפסול את המסיע מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על 30 ימים;

(2) בעבירה לפי סעיפים קטנים (ג)1(א) או (ג)6 – רשאי הוא לפסול את המסיע מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על 60 ימים";

(ב) סעיף קטן (ו)1 – לא ייקרא;

(2) בסעיף 49 לפקודת התעבורה, במקום "46, 47ב, 47" יקראו "47";

(3) בסעיף 50 לפקודת התעבורה, בכל מקום, במקום "הסעיפים 46 או 47" יקראו "סעיף 47";

(3) בסעיף קטן (ג)5, האמור בו יסומן כפסקה (1) ואחריה יבוא:

"(2) נעברה עבירה לפי פסקה (1) בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה";

ד ב ר י ה ס ב ר

שנפסל רשאי לבקש מבית המשפט המוסמך לבטל את הפסילה. החלטת בית המשפט ניתנת אף היא לעיון חוזר או לערר בדרך הקבועה בחוק סדר הדין הפלילי, התשכ"ה –1965.

האפשרות לפסילה מינהלית של רישיון הנהיגה נועדה לתת כלים מתאימים לטיפול בתופעת ההסעות שלא כדין ולמניעת הישנותן. זאת, לצד הסמכות למתן הודעה על איסור שימוש ברכב שנעברה בו עבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (ג)5 ונטילת רישיון הרכב, הקבועה בסעיף קטן (ג)1.

לפסקה (3)

סעיף 12א(5ג) קובע כי המרשה לתושב זר שאינו רשאי לנהוג ברכב בישראל, לנהוג ברכב הרשום בישראל, דינו – מאסר שנתיים או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין. מוצע לקבוע כי כאשר נעברה עבירה לפי סעיף קטן זה בידי תאגיד, יהיה דינו כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה. זאת, בהתאם למגמת הצעת חוק זו ולפיה יש לראות בחומרה יתרה עבירות הסעה של שוהים בלתי חוקיים הנעברות בידי תאגיד באופן מאורגן ושיטתי, ולקבוע עונש חמור יותר במקרים אלה.

בהסדר המוצע. ההסדר המוצע מעניק לקצין משטרה סמכות לשלילה מינהלית של רישיון הנהיגה לתקופות שונות – בהתאם לחומרת העבירה שבוצעה ולראיות שהצטברו להוכחתה. על פי המוצע, במקרים שבהם היה לשוטרי יסוד סביר לחשד כי נעברה עבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (ג)6 רשאי הוא לדרוש מהמסיע ברכב להילווה אליו לתחנת המשטרה כדי להביאו לפני קצין משטרה או ליטול ממנו את רישיון הנהיגה שלו. השוטר שנטל את רישיון הנהיגה כאמור, ייתן לנהג אישור על נטילת הרישיון וזימון להופיע, בתוך 3 ימים, בפני קצין משטרה לצורך החלטה משטרה בדבר פסילת רישיון הנהיגה שלו, בהתאם להוראות סעיפים 47(ג) עד 50 לפקודת התעבורה כפי שהוחלו כאמור.

בהתאם להסדר המוחל כאמור, רשאי קצין משטרה לשלול את רישיון הנהיגה של מי שרישיון הנהיגה נלקח ממנו, לתקופה שלא תעלה על 30 ימים – אם נעברה עבירה של הסעה לפי סעיף קטן (ג)1, או לתקופה שלא תעלה על 60 ימים – אם נעברה עבירה של הסעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף קטן (ג)1(א) או של ניהול או ארגון הסעות לפי סעיף קטן (ג)6. פסילת הרישיון נעשית לאחר שימוע, ומי

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

(4) בסעיף קטן (6ג), האמור בו יסומן כפסקה (1), ואחריה יבוא:

"(2) קנס המוטל לפי פסקה (1) לא יפחת מהסכום המפורט להלן, לפי העניין, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש:

(א) קנס המוטל על יחיד – 40,000 שקלים חדשים;

(ב) קנס המוטל על תאגיד – 160,000 שקלים חדשים.

(3) הוראות פסקה (2) יעמדו בתוקפן עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021);

(5) בסעיף קטן (ד)(2), בסיפה, במקום "עד יום ט"ו בניסן התשע"ח (31 במרס 2018)" יבוא "עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021)";

(6) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(דא) (1) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (ג), (ג5), או (6ג) רשאי בית המשפט שהרשיעו, נוסף על כל עונש, להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה, אם האדם שהורשע בעבירה הוא בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע, ויחולו לעניין זה הוראות פרק רביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³ (בחוק זה – פקודת מעצר וחיפוש).

(2) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (ג), (ג5), או (6ג), ומצא בית המשפט שהרשיעו כי לא ניתן להורות על חילוט כאמור בפסקה (1) בשל כך שהאדם שהורשע בעבירה אינו בעליו של הרכב שבו נעברה העבירה או המחזיק בו דרך קבע, רשאי בית המשפט בבואו לקבוע את גובה הקנס שיוטל בשל אותה עבירה, להביא בחשבון את שווי הרכב כאמור, כולו או חלקו";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (4)

(2021), באופן שיאפשר לנהגי המוניות לסרב להסיע אדם במקרה שבו התבקשו מסמכי הנוסע אך הלה סירב להציגם.

לפסקאות (6) ו-(7)

על פי סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן – פקודת מעצר וחיפוש), מוסמך בית המשפט, נוסף על כל עונש שיטיל, להורות על חילוט חפץ שנעברה בו או באמצעותו עבירה ושנתפס על ידי שוטר, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשתה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ.

בפסקה (6) מוצע לעגן במפורש בסעיף קטן (דא) את סמכות החילוט האמורה לעניין עבירות לפי סעיפים קטנים (ג), (ג5) או (6ג) כבר בעבירה ראשונה (הסמכות האמורה קבועה כיום בסעיף קטן (2ד) לגבי עבירה נוספת כסמכות שבשיקול דעת, ומוצע להפכה לסמכות חובה – ר' להלן).

ההסדר המוצע מעגן את ההלכה שנקבעה ברע"פ 7114/07 האני עיסה נ' מדינת ישראל (פורסם באתר הרשות השופטת). לפי הלכה זו "סעיף 39א) לפקודת סדר הדין הפלילי על עומדו עומד ובכל עת... הוא מקנה שיקול-דעת לבית-המשפט אם לחלט כבר בעבירה ראשונה, ואולם,

סעיף 12א(6ג) קובע כי המנהל או המארגן שירותי הסעה במטרה לאפשר כניסה לישראל או שהייה בה, שלא כדין, של תושבים זרים, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(4) לחוק העונשין. בשל חומרתה הניכרת של עבירה זו, ובהתאמה למוצע לגבי עבירה לפי סעיף קטן (ג)1א(א) (הסעה בנסיונות מחמירות), מוצע לקבוע קנס חובה מוערי למבצע העבירה, תוך אבחנה בין יחיד העובר את העבירה, לבין תאגיד. בדומה, להוראות האחרות הקובעות קנס חובה מוערי, תיקבע גם הוראה זו כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, לשם בחינת יישומה ויעילותה. על פי המוצע יוטלו הקנסות בהתאם לסכומי המינימום המוצעים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש.

לפסקה (5)

סעיף זה מסדיר את סמכותו של מסייע במונית לדרוש מנוסע מסמכים שלפיהם הוא נכנס לישראל כדין, בתנאים ובגבולות הגאוגרפיים שהגדיר החוק. מוצע להשאיר את ההסדר החוקי הקיים על כנו ולהאריך את הוראת השעה הקבועה בסעיף 3-ב שנים נוספות (היינו עד יום 31 במרס

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

"(2ד) (1) אדם שהורשע בעבירה לפי סעיפים קטנים (א), (ג) או (ג) (בסעיף קטן זה – עבירה) ושבתוך שלוש שנים מיום ביצוע העבירה עבר עבירה נוספת, והורשע בשלה, יחולו לגביו הוראות אלה:

(א) בית המשפט שהרשיעו בעבירה הנוספת יורה, נוסף על כל עונש, על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה, אם האדם שהורשע בעבירה הוא בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע; ואולם רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לעשות כן;

(ב) מצא בית המשפט שהרשיעו בעבירה הנוספת כי לא ניתן להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה כאמור בפסקת משנה (א), בשל כך שהאדם שהורשע בעבירה אינו בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע, יביא בית המשפט בחשבון, בבואו לקבוע את גובה הקנס שיוטל בשל אותה עבירה, את שווי הרכב כאמור, כולו או חלקו; ואולם רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לעשות כן.

(ג) בית המשפט שהרשיעו בעבירה הנוספת יורה על פסילתו מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.

(2) בסעיף קטן זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה."

ד ב ר י ה ס ב ר

שבו נעברה העבירה או המחזיק בו דרך קבע, רשאי בית המשפט, בבואו לקבוע את גובה הקנס שיוטל בשל אותה עבירה, להביא בחשבון את שווי הרכב כאמור, כולו או חלקו. זאת, במטרה להעניק לבתי המשפט כלים להתמודד עם תופעה הולכת ומתגברת של שימוש ברכבים השייכים לצד ג' אשר מעורבותו בביצוע העבירה לא הוכחה, לשם תכלית מניעתית וכדי ליצור הרתעה משמעותית.

בפסקה (7) מוצע להחליף את ההסדר הקבוע בסעיף קטן (2ד) לעניין הרשעה בעבירה נוספת ולהתוות את שיקול הדעת של בית המשפט במקרה של עבירה נוספת שנעברה בתוך 3 שנים ממועד ביצוע העבירה הקודמת. לפי המוצע, במקרה כזה סמכות בית המשפט להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה תהיה סמכות חובה, אם האדם שהורשע הוא בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע. עם זאת, ניתן לבית המשפט שיקול דעת לסטות מהחובה כאמור מטעמים מיוחדים שיירשמו.

התיקון המוצע קובע את מועד ביצוע העבירה (בשונה ממועד ההרשעה) כמועד הקובע לעניין חישוב תקופת הזמן בין העבירה הראשונה ל"עבירה הנוספת". מועד ההרשעה נתון להשפעת גורמים חיצוניים שונים ונשלט גם על ידי התביעה, בית המשפט ומבצע העבירה. על כן מוצע לתקן מצב זה ולהחליף את המועד הקובע, למועד ביצוע העבירה.

במקרה של עבירה נוספת, מחמירות הוראות הדין, שיקול דעת בית המשפט מצטמצם, ותחת שיקול-דעת אם לחלט, בא שיקול-הדעת אם לא לחלט."

יצוין כי פסק הדין האמור ניתן במועד שבו הוראת החילוט בעבירה נוספת לפי סעיף 12א(2ד) לחוק היתה הוראת חילוט חובה אשר היתה קבועה כהוראת שעה, ובשנת 2010 הפכה להוראת חילוט ברשות. הצעת החוק מבקשת בסעיף קטן (2ד) כנוסחו המוצע לאפשר חילוט בשיקול דעת בעבירה ראשונה ולהשיב את המצב שהיה בעבר, לעניין חילוט חובה בעבירה נוספת (ר' להלן בהסבר לפסקה (7)).

המסיעים הרצידיוויסטים וארגוני ההסעות הבינו את הפוטנציאל הגלום בביצוע עבירה באמצעות רכבים שלא ניתן לחלט, והלכה למעשה פועלים לשימוש ברכבי ליסינג, רכבים שכורים או רכבים השייכים לצד ג' (שכן, קרוב משפחה, ועוד). מכיוון שהמורשע אינו בעליו הרשום של הרכב שבו נעברה העבירה או המחזיק בו דרך קבע, לא ניתן לחלט את הרכב ולהבטיח את אי-הישנותה של העבירה.

לפיכך מוצע לקבוע כי אם מצא בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (א), (ג) או (ג) (בי לא ניתן להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה בשל כך שהאדם שהורשע בעבירה אינו בעליו של הרכב

- תיקון סעיף 2ב12 2. בסעיף 2ב12 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג)3, במקום "עד יום ט"ו בניסן התשע"ח (31 במרס 2018)" יבוא "עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021)".
- תיקון סעיף 3ב12 3. בסעיף 3ב12(ג)3 לחוק העיקרי, במקום "עד יום ט"ו בניסן התשע"ח (31 במרס 2018)" יבוא "עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021)".
- תיקון סעיף 6ב12 4. בסעיף 6ב12 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) טעמים של שלום הציבור וביטחוננו, לרבות עברו הפלילי של הבעלים של המקום או המחזיק בו;
- (5) מצבו הכלכלי של הבעלים של המקום או המחזיק בו ויכולתו להמציא ערובה כאמור בסעיף 12ב7(ב), אם תידרש".
- תיקון סעיף 7ב12 5. בסעיף 12ב7 לחוק העיקרי –
- (1) האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:
- "(ב) צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי יכול שיכלול גם דרישה למתן ערובה להבטחת קיום התנאים, ההגבלות או האיסורים שנקבעו בצו.
- (ג) בסעיף זה, "ערובה" – עירבון כספי או ערבות עצמית של הבעלים של המקום או המחזיק בו, בין לבדם ובין בצירוף ערבות מכל סוג שהוא, ערבות או עירבון כספי של ערבים, הכול כפי שיוורה קצין המשטרה המוסמך או בית המשפט, בצו ההגבלה המינהלי או בצו ההגבלה השיפוטי, לפי העניין."
- תיקון סעיף 12ב12 6. בסעיף 12ב12 לחוק העיקרי –

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים 2 ו-3** תיקון סעיפים 2ב12 ו-3ב12
במסגרת תיקון 26 נקבעו כהוראות שעה קנסות חובה מזעריים למלינים ולמעסיקים של תושבים זרים, תוך אבחנה בין יחיד לתאגיד ובין עבירת הבסיס לעבירה המבוצעת בנסיבות מחמירות. בשל העובדה שטרם הצטברו נתונים מספיקים לניתוח רף הענישה ולהערכת יעילות ההסדר, מוצע להאריך את הוראות השעה שנקבעו בסעיפים אלה בשלוש שנים נוספות, היינו עד יום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרס 2021). זאת, כדי להמשיך ולהתמקד בפגיעה בתמריץ הכלכלי לביצוע עבירות אלה, ולבוחן בחלוף תקופה נוספת.
- סעיפים 4 עד 6** לפי סעיף 4ב12 לחוק רשאי קצין משטרה מוסמך לתת צו להגבלת שימוש במקום, אם היה לו יסוד סביר להניח כי מקום משמש לביצוע עבירת הלנה והעסקה שלא כדין (וכן עבירות אלה בנסיבות המחמירות), וכן אם היה לו יסוד סביר לחשש שהמקום ימשיך לשמש לביצוע עבירה כאמור אם לא יוגבל השימוש במקום באופן מידי (להלן – צו הגבלה מינהלי). הצו יינתן לתקופה מוגבלת שתיקבע, ויכלול תנאים, הגבלות או איסורים על השימוש במקום, לרבות סגירת המקום לתקופה הנקובה בצו, והכול באופן מידתי בנסיבות העניין, כדי למנוע המשך ביצוע עבירה במקום.
- עוד מוצע לקבוע בסעיף (ד)1(ב) כי במקרה שבו נעברה עבירה נוספת, ולא ניתן לחלט את הרכב בשל כך שהאדם שהורשע בעבירה אינו בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע, חייב בית המשפט לשקול נסיבה זו בגזרו את הדין ובקובעו את גובה הקנס שיוטל בשל העבירה; ואולם רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לעשות כן.
- מוצע להותיר על כנה את ההוראה הקבועה כיום בסעיף קטן (ד)2(2) ולפיה בית המשפט שהרשיע את אותו אדם בעבירה הנוספת יורה על פסילתו מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.
- וזה נוסחו של סעיף קטן (ד)2 בסעיף 12א לחוק, שמוצע כאמור להחליפו:
- "(ד) אדם שהורשע בעבירה לפי סעיפים קטנים (ג) או (5), ושבתוך שלוש שנים מיום הרשעתו הורשע באחת העבירות כאמור (להלן – עבירה נוספת), יחולו לגביו הוראות אלה:
- (1) בית המשפט אשר הרשיע אותו בעבירה הנוספת רשאי להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה, אם הוא בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע;
- (2) בית המשפט שהרשיע אותו בעבירה הנוספת יורה על פסילתו מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים."

(1) האמור בו יוסמן "ב" ולפניו יבוא:

"א" הופרו הוראות צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי, ובכלל זה דרישה למתן ערובה, רשאי קצין משטרה מוסמך להורות על סגירת המקום שלגביו ניתן הצו כאמור, לאלתר, לתקופה שתסתיים לא יאוחר מתום תקופת תוקפו של הצו";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג" שופט הדין בעניינו של מפר צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי רשאי, נוסף על כל עונש, להורות על חילוט הערובה שנדרשה בצו; ואולם בקשה לחילוט ערובה שניתנה על ידי ערב לא תידון אלא לאחר שניתנה לערב הזדמנות להשמיע את טענותיו."

תיקון סעיף 13

7. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "סמכויות פיקוח ואכיפה";

(2) במקום סעיפים קטנים (א) עד (ג) יבוא:

"א" לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי פקח או שוטר –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

ד ב ר י ה ס ב ר

הרואה את עצמו נפגע מגובה הערובה שנדרשה בצו הגבלה מינהלי או מסבירות תנאיה, רשאי להשיג עליה לפני קצין המשטרה המוסמך, במסגרת השגה על הצו, לפי הוראות סעיף 4ב12(ג). קצין המשטרה המוסמך נדרש לתת את החלטתו בהשגה כאמור בתוך 72 שעות ממועד הגשת בקשת ההשגה. רק לאחר שהשגתו נדחתה או נדחתה בחלקה, רשאי הרואה את עצמו נפגע מהחלטתו כאמור לערער לבית המשפט, נגד צו ההגבלה המינהלי, ובכלל זה גובה הערובה שנדרשה או סבירות תנאיה.

השגה או ערעור על צו הגבלה שיפוטי, ובכלל זה על גובה הערובה שנדרשה בו או סבירות תנאיה תיעשה במסגרת השגה או ערעור על הצו לפי הוראות סעיף 5ב12 לחוק.

עוד מוצע בסעיף 6 להצעת החוק להבהיר בסעיף 12ב12 לחוק כי תוצאת הפרת צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי, ובכלל זה דרישת הערובה לפי הצו, תביא לסגירת המקום לאלתר, וכן לחילוט הערובה שנדרשה במסגרת הצו, לאחר שמיעת הצדדים הנוגעים לעניין.

סעיף 7 תיקון סעיף 13

סעיף 13 לחוק קובע בסעיפים קטנים (א)

עד (ג) לאמור:

"א" לשם ביצוע הוראות פרק זה, רשאי פקח או

שוטר –

(1) לדרוש מאדם שיש יסוד להניח כי שהייתו בישראל מחייבת רישיון ישיבה לפי חוק זה, לזהות את עצמו ולהציג לפניו את המסמכים הנוגעים לשהייתו וכן למסור לו ידיעות הנוגעות לשהייתו;

סעיף 5ב12 מסמיך בסעיף קטן (א) את בית המשפט לצוות על הארכת תוקפו של צו הגבלה מינהלי לתקופה נוספת בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף. סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור מסמיך את בית המשפט במקרים שבהם הוגש כתב אישום בעבירה לפי סעיפים 2ב12 או 3ב12, לצוות על הארכת תוקפו של צו הגבלה מינהלי או לתת צו הגבלת שימוש במקום.

סעיף 6ב12 לחוק קובע את השיקולים שעל קצין המשטרה המוסמך או על בית המשפט, לפי העניין, לשקול בבואם להוציא צו הגבלה למתן צו הגבלה מינהלי או צו הגבלה שיפוטי. בסעיף 4 להצעת החוק מוצע לתקן את סעיף 6ב12 לחוק ולהוסיף לרשימת השיקולים להוצאת צווים כאמור שיקולים נוספים ובהם טעמים הנוגעים לשלום הציבור ולביטחון, לרבות עברו הפלילי של הבעלים של המקום או המחזיק בו, וכן מצבו הכלכלי ויכולתו להמציא ערובה ככל שתידרש בהתאם לצו לפי סעיף 2ב12(ב) כנוסחו המוצע.

בסעיף 5 להצעת החוק מוצע לתקן את סעיף 7ב12 לחוק ולאפשר לקצין משטרה או לבית המשפט, לפי העניין, להטיל בצו הגבלה מינהלי או בצו הגבלה שיפוטי, דרישה למתן ערובה כהגדרתה בסעיף קטן (ג) המוצע, להבטחת קיום התנאים, ההגבלות או האיסורים שנקבעו בצו. הוספת הסמכות להטלת ערובה במסגרת הצו נועדה להעניק למשטרה ולבית המשפט כלים מידתיים להתמודדות עם תופעת ההלנה והעסקה שלא כדין, ולאפשר במקרים המתאימים, המשך פעילות מלאה או מוגבלת במקום, אך להבטיח שפעילות זו תיעשה במסגרת תנאי הצו – באמצעות ערובה כספית הולמת.

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע הוראות חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁴;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא באחד מאלה:

- (א) אם היה לפקח או לשוטר יסוד סביר להניח שנמצא במקום אדם ששהייתו בישראל מחייבת רישיון ישיבה לפי חוק זה, ובלבד שניתנה הסכמתו של מי שנחזה כמחזיק המקום להיכנס אליו;
- (ב) על פי צו של בית משפט.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי פקח או שוטר –

- (1) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות פרק רביעי לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחוייבים;
- (2) להיכנס, בכל עת סבירה, למקום, לרבות לכלי תחבורה שהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט⁵;

(3) בסעיף קטן (ד), במקום "לפי סעיף קטן (ג)" יבוא "לפי סעיפים קטנים (א)(3)(ב) או (ב)(2)".

ד ב ר י ה ס ב ר

משמש למגורים לבדיקת מסמכים ולאיתור שוהים בלתי חוקיים ומעסיקים, גם בלא חשד. הצורך בתיקון הסעיף נבע מקשיי אכיפה באיתור ובדיקת מסמכים של שוהים בלתי חוקיים, בעקבות טענות נגד שימוש בסמכות זו על בסיס הטיה גזעית, או תרבותית, או גאוגרפית, הכובלות ומגבילות את ידי השוטרים בשטח (ר' לדוגמה הע"ז (ת"א) 11387-09-14 מדינת ישראל נ' רובינשטיין (פורסם באתר הרשות השופטת).

לפי ההסדר המוצע, סמכות הפיקוח הנתונה לשוטרים ופקחים מופעלת באופן אחיד ושוויוני על כלל השוהים במקום. עם זאת, כניסה למקום המשמש למגורים לצורך הפעלת סמכות הפיקוח כאמור תתאפשר אך ורק בהסכמת מחזיק המקום או בצו שיפוטי.

כמו כן, מוצע לאפשר לשוטר או לפקח, אם התעורר חשד לביצוע עבירה לפי החוק, לתפוס כל חפץ לרבות מסמך הקשור לעבירה. על תפיסה זו יחולו הוראות פרק רביעי לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחוייבים. כמו כן, יתאפשר לשוטר או לפקח במקרה שבו התעורר חשד לביצוע עבירה לפי החוק, להיכנס בכל עת סבירה למקום שאינו משמש למגורים, או להיכנס למקום המשמש למגורים על פי צו של בית משפט. זאת, בלי לגרוע מהסמכויות הנתונות ממילא לשוטר לפי כל דין, לרבות תפיסה, חיפוש, עיכוב ומעצר.

(2) להיכנס בכל עת סבירה למקום, למעט למקום מגורים, שלגביו יש חשד כי מצוי בו אדם השהה שלא כדין בישראל כדי לערוך בדיקה בענין.

(ב) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי פקח או שוטר, לפי הענין, לתפוס כל מסמך הקשור לעבירה כאמור.

(ג) שופט של בית משפט שלום רשאי לבקשת פקח או שוטר, ליתן צו המתיר לפקח או לשוטר להיכנס למקום המשמש למגורים כדי לערוך בדיקה לענין קיום הוראות חוק זה, כאמור בסעיף קטן (א), אם ראה כי התקיים אחד מאלה:

(1) יש יסוד סביר לחשד כי נמצא בו אדם השהה שלא כדין בישראל;

(2) יש יסוד סביר להניח כי נמצא בו אדם ששהייתו בישראל מחייבת רישיון שהייה לפי חוק זה, והפקח או השוטר ביקשו רשות להיכנס למקום כדי לערוך בירור בענין ובקשתם לא נענתה⁶.

מוצע להחליף את ההסדר האמור בהסדר המעניק לפקחי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן – פקחים) ולשוטרים, נוסף על הסמכויות הקיימות כיום בסעיף, אף סמכויות פיקוח, שיאפשרו להם להיכנס למקום שאינו

⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

